GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Dumine'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 87. BRASIOVU, 18|6 Novembre **1877.**

Resbelulu.

Brasiovu, in 17 Novembre n.

Cumu ii merge lui Osman-pasi'a? Are inca provisiuni séu nu? Ce va intreprinde elu cu óstea s'a? Aceste intrebari se ventiléza astadi din tóte partile si in tóte variatiunile. Precandu cele mai multe sciri confirma, ca in taber'a turcésca dela Plevn'a domnesce mare seracia, ca din caus'a acést'a numerulu desertoriloru din armat'a lui Osman cresce pe di ce merge, se mai gasescu corespondenti turcofili, cari tóte le vedu in lumin'a cea mai favorabila. Unulu dintre acesti'a a fostu atatu de umoristicu a telegrafá la unu diuariu in Londonu, ca a vediutu cu ochii sei pascéndu la Plevn'a nu mai puçinu de 6000 vite cornute. Déca fantasi'a acestui turcolatru nocalitu va cresce proportiunatu vomu ceti inca minuni despre abundanti'a ce ar' avé óstea lui Osman in tóte bunatatile paradisului lumescu. Déca ar' fi asia nu ar' domni atatu de mare ingrigire la Constantinopolu, ca Osman-pasi'a nu-o se mai póta scapá prin nici o parte ci va se fia silitu a capitulá.

Russii se fi tramisu unu parlamentariu la Osman-pasi'a, c-rendu-i cá se capituleze, ér' Osman se fi respunsu, ca nu capituléza de órece inca n'a facutu totu cei dictéza onórea militara. Acést'a, déca s'ar' adeveri, ar' fi unu semnu, ca situatiunea generalissimului din Plevn'a inca nu e atatu de desperata, séu ca, ce e multu mai probabilu, va incercá se strabata pe undeva lineele russo-romane. In tóta press'a se discuta siansele possibile ale unei asemenea incercari. „Daily News" nu crede, ca lui Osman ii va succede a esi din Plevn'a. Russii si romanii au construitu giuru impregiuru trei ronduri de siantiuri bine fortificate cari comunica intre sine prin telegrafu, asia incatu ori-ce punctu ar' fi atacatu, indata se potu concentrá trupe de ajunsu spre alu aperá. Numai nóptea ar' poté concentrá Osman trupele sale, dér' liniile romano-russe sunt pazite si nóptea cu mare bagare de séma si asia nu-i remane lui Osman nici o sperantia de scapare. Prin ocuparea muntelui Verde de catra corpulu lui Skobeleff cerculu de impresurare a devenitu si mai strinsu. In nóptea de 10 spre 11 turcii au incercatu a trei'a óra a luá acea positiune cu assaltu, inse au fostu respinsi cu mari perderi.

In unele foi s'a scrisu, ca armat'a romana nu ar' mai operá de sinesi, ca ar' fi fostu imbucatatita si amestecata printre cea russésca. Acuma vine chiaru „Pester Lloyd" si constata, ca in adeveru armat'a romana nu a incetatu de a formá unu corpu de armata de sine statatoriu. Alta este inse dorerea, ce ar' aveau-o romanii, dice numit'a fóia. In cercurile din Bucuresci ar' fi facutu adeca o impressiune fórte rea impregiurarea, ca in buletinele oficiale russesci sunt ignorate faptele bellice ale armatei romane. Adeveratu, ca in privinti'a acést'a russii nu s'au aratatu prea generosi. Buletinulu tramisu dupa luarea Grivitzei este unu viu documentu despre acést'a. Acolo russii vorbeau numai de participarea unui singuru bataliónu romanu, precandu in adeveru Grivitz'a a fostu luata de optu batalióne romane si cele trei batalióne russesci au jocatu numai unu rolu secundariu. Singur'a data, candu cu respingerea atacului romanu dela 19 a vorbitu buletinulu oficialu russescu mai multu despre romani. Acuma inse pare, ca s'a schimbatu lucrulu, ca-ci telegramulu de mai la vale alu marelui duce inregistréza apriatu unele succese ale romaniloru.

„Monitoriulu oficialu" publica telegramele urmatórie:

P o r a d i m, 13 Novembre 1877. Eri Luni, M. S. Domnitoriulu a visitatu arip'a drépta a armatei romane, ale carei ante-posturi ocupasera in nóptea trecuta nisce noui positiuni, apropiandu-se astu-feliu multu de retransiamentele inimicului. Totulu merge bine.

Telegram'a marelui duce Nicolae:

B o g o t 'a, 13 Novembre 1877. Corpulu de armata detasiatu alu lui Czarevici nu a avutu decatu afaceri de ante-posturi. La 28. trei tabóre au inceputu o miscare agresiva in spre Polamarc'a si 7 escadróne in spre Markioi, inse dupa cateva lovituri de tunuri, s'au retrasu. Turcii intarescu tóte positiunile loru cu cea mai mare ingrigire, si se fortifica in façi'a Calarasiului. In nóptea de 30 spre 31 Octobre, romanii au ocupatu fora de nici o perdere, inaltimea de dinaintea riului Bivular-Sassu (?) si ei redica noui baterii pe lini'a dela Dolni-Metropol in façi'a muntelui Opanetz.

Revist'a politica.

Brasiovu, in 16 Novembre n.

Pe lenga cestiunea de vama si de comerciu este p r o i e c t u l u l e g e i d e b a n c a, care ocupa astadi mai multu tóte cercurile politice din monarchia. In camer'a din Budapest'a s'a primitu cu puçine si neinsemnate modificari acestu proiectu si in desbaterea speciala. Se prevedea, ca legea de banca nu va intempiná din partea maghiariloru vreo opositiune mai seriósa, dér' cu atatu mai multu se asteptá, ca va fi combatuta aspru in senatulu imperialu din Vien'a. Asiá s'a si intemplatu. In 13 Nov. c. s'a inceputu desbaterea legei de banca in parlamentulu cislaitanu. Dupa referentulu maioritatii Dr. Giskra a luatu cuventulu celu d'antaiu br. de K e l l e r s p e r g contra proiectului, dicundu, ca si in anulu 1867, candu s'a plamaditu dualismulu, elu a fostu primulu, care fù provocatu de contele Beust se intre in ministeriu, dér' a refusatu, pentru-ca nu s'a potutu nicidecumu invoi cu conditiunea, ce i s'a pusu, ca pactulu cu Ungari'a, cumu erá preparatu, t r e b u i e se se primésca.

„Eu am cerutu atunci — dise Kellersperg — cá si parlamentulu nostru se fia ascultatu asupra propositiuniloru ungare, si asia se ajungemu la unu compromissu (aplause!) Ve aduceti aminte domniloru de cuvintele repausatului conte Auersperg, care c'unu patriotismu adeveratu austriacu a esclamatu: ca numai unui s t r a i n u (Beust) ia fostu cu potintia a rupe Austri'a in doue (viui aprobari si aplause din tóte partile) si ca nu s'a gasitu nici unu austriacu, care se esecute acestu opu." (Aplause prelungite.) — Cuvintele aceste introducatóre ale unui matadoru austriacu, care a fostu chiamatu la ministeriu de repetite ori in 1367 si 1871 si care se astépta se fia inca chiamatu, sunt de mare insemnatate in momentele critice de façia si aplausele ce le-au intimpinatu in camera, sunt unu documentu mai multu despre nemultiumirea, care domnesce in Austri'a asupra consecuentieloru pactului dualisticu. „Voiti se introduceti dualismulu si in banca, dér' nu vedeti, ca acest'a va fi numai spre detrimentulu Austriei, ca espuneti banc'a nóstra buna, solida, care este fundata cu banii nostri, unei totale maghiarisari? Ungurii voru tipari la banii de charthia. Cine le va rescumperá notele? Candu vomu ajunge a ne regulá valut'a? — Pe calea acést'a niciodata", dise br. Kellersperg. Cuventarea lui a facutu mare sensatiune in V i e n 'a, ca-ci se crede, ca a fostu unu cuventu-programu alu viitoriului ministru. Si in adeveru, br. Kellersperg are astadi siansele cele mai mari de a fi chiamatu din nou la guvernu, cu tóte ca, séu tocmai pentru-ca are „idei invechite austriace-centralistice", cumu dicu foile dualistiloru.

Resultatulu desbaterei legei de banca in parlamentulu din Vien'a inca nu'lu cunóscemu, dér' nu ne indoimu, ca va fi primita in fine si acolo de catra maioritate. „Ce timpuri credeti ca vomu ajunge peste alti diece ani, déca veti acceptá din nou unu pactu, care ne este stricatiosu si pe care nu'lu voimu?" La intrebarea acést'a a deputatului Fuchs va respunde numai istori'a. Dualistii primescu legea in unu mare pressiunei parlamentare, dér' nici unii nici altii nu sunt multiumiti cu ea. „Pesti Napló" a inceputu dejá se predica caderea apropiata a lui Tisza Kálmán. Partitele opositiunale nemultiumite cu resultatulu politicei guvernului, pe care ele o numescu „russésca" au inceputu a se apropiá mai multu un'a de alt'a cu scopu, cumu o spunu Kossuthianii pe façia, de a resturná guvernulu actualu. Evenemínte mari interióre se prepara in ascunsu atatu in Cis- catu si in Translaitani'a.

Ce va fi dupa ce va cadé P l e v n 'a? Intrebarea acést'a preocupa astadi tóte cercurile diplomatice. Unii sunt de parere, ca dupa capitularea Plevnei Russi'a va fi aplecata a face pace, cei mai multi inse nu credu ca lucrulu se va poté aplaná atatu de lesne si iute. „Russii odata invingatori nu se voru opri la Plevn'a si Sofi'a ci voru inaintá mai departe spre Andrianopolu si Constantinopolu" acést'a este convictiunea generala ce se esprima in press'a européna. Press'a oficiósa austro-ungara nu incéta cu tóte aceste a trimbitiá in lumea larga, ca dupa caderea Plevnei voru urmá negociatiunile pentru pace. Omulu si mai cu séma omulu oficiosu este in totu-déun'a aplecatu a face prognosticonulu evenemintelor dupa cumu ii convine lui mai bine. Asia si in casulu de façia. Guvernulu austro-ungaru a fostu dela inceputu celu mai mare contrariu alu resbelului de façia, nu l'a voitu niciodata e dér' prea naturalu candu doresce cá se 'lu véda de se póte cu o di mai inainte finitu.

S'a formatu dér' cá si o idea ficsa in cercurile guvernamentale austro-ungare, ca pacea va urmá dupa infrangerea Plevnei. Totu ce vorbesce in contra acestei „sigure" combinatiuni, se desminte cu tóta energi'a propria organeloru inspirate. Astfeliu fù desmintita cutediat'a scire, ce o latira neimpacatii turcofili dela „Egyetértés" despre apropiat'a interventiune a monarchiei nóstre. Armat'a, diceau ei, se va mobilisá indata dupa luarea Plevnei, unu corpu de armata se va concentrá la frontier'a Romaniei in giurulu Brasiovului, ér' alte doue corpuri voru ocupá Bosni'a si Herzegovin'a. Tóte aceste se se fi decisu in consiliulu de resbelu din Budapest'a, la care ar' fi fostu chiamatu archiducele Albrecht s. a. „Egyetértés" a octroatu aci Austro-Ungariei unu planu de actiune, care ar' resturná tóte combinatiunile de pace ale oficiosiloru, pentru aceea s'au grabitu acesti'a a desminti categoricu tóte scirile relative la o mobilisare. „Montags-Revue" ne asigura, ca archiducele Albrecht, ministrulu de resbelu si siefulu statului-majoru s'a dusu la Budapest'a numai spre a se consultá asupra armarii fortaretieloru cu tunuri Uchatius, dér' n'a avutu nici unu altu scopu, dupa aceea adauge: „In situatiunea politica nu s'a schimbatu nimicu pentru Austro-Ungari'a. Nimicu nu s'a intemplatu ce ar' poté face pe monarchia se ésa din reserv'a ei de pana acuma. Cabinetulu vienesu ori-catu ar' regretá resbelulu russo-turcescu, totusiu pune pretiulu celu mai mare pe aceea cá se remana localisatu, ca-ci acést'a va usiurá fórte multu si mediulocirea de pace." Refrenulu tuturoru dorintieloru oficióse este dér' pace, catu mai grabnica pace! Ei se cutremura de ide'a unei incurcaturi generali, care ar' trage si pe monarchi'a nóstra in virtejulu resbelului.

„Montags-Revue" este in positiune de a ne impartasi si conditiunile verisimile de pace, ce le va pune Russi'a — totu dupa caderea Plevnei. — Ele se fia aceste: „Serbi'a si Muntenegrulu se se mai mareasca, Romani'a se devina cu totulu independenta; Bulgari'a, Bosni'a si Herzegovin'a se fia autonóme c'unu guvernu si cu-o administratiune chrestina; fortaretiele bulgare se fia evacuate; in loculu unei desdaunari de resbelu se se dé Russiei pasialiculu Erzerum (din Asi'a)."

Discursulu lordului B e a c o n s f i e l d rostitu la banchetulu primariului din Londonu, nu a multiumitu nici pe turcofili, ca-ci primulu ministru englesu nu promite nici unu pasu energicu in favorulu Turciei, nici pe russofili, pentru-ca pretinde, cá integritatea Turciei se fia inainte de tóte conservata si se se accepte reformele turcesci. Prin acést'a, dice diuariulu „Nord“, a incuragiatu numai pe turci cá se se tiena mortisiu de programulu loru, condamnatu de tóta Europ'a; cuventarea lui Beaconsfield póte se contribuie numai la traganarea resbelului de façia. Foile prusso-germane combatu inca aspru cuventarea ministrului englesu, care vorbesce totu numai de „interessele Angliei“, fora de a le defini nici catu de puçinu. Atitudinea Angliei dupa parerea generala a pressei europene nu e nicidecumu favorabilu pacei.

In F r a n c i 'a se incurca lucrurile totu mai reu. Mac-Mahon ambla cu ide'a de a dissolvá camer'a din nou. Nu se crede inse ca senatulu ii va va dá autorisatiunea. Situatiunea e fórte periculósa. Ministrii cei vechi sunt si astadi la guvernu. Camer'a deputatiloru a primitu dupa o cuventare a ducelui de Broglie si respunsulu lui Gambetta cu 320 voturi contra la 203 instituirea unei anchete parlamentare pentru cercetarea abusuriloru comise cu ocasiunea alegeriloru din urma.

Brasiovu, 12 Novembre n. (A f a c e r i m u n i c i p a l i). Locuitorii de nationalitate romana sunt strinsu obligati chiaru in propriulu loru interessu, a se ocupa de afacerile interne mai multu cá de cele esterne. Pana candu parlamentele 'si spargu capetele cu lucruri mari, noi se ne mai vedemu si de ale nóstre. Anulu se apropia catra fine, cu elu budgete noue si — a l e g e r i noue municipali. A l t i i au si inceputu a tiené cu o luna mai inainte conferentie private in afaceri de acestea; se facu coalitiuni, intrige, ómenii alerga dela unii pe la altii, cautandu fiacare se'si traga jaru la ól'a sa. (Vedi Orasti'a, Seghisiór'a si in tóta tiér'a.)

Ací la noi s'au impartitu de multu proiectulu de budgetu alu noului comitatu numitu alu Brasiovului, in catu acela este subventionatu din t h e s a u r u l u s t a t u l u i. Acea subventiune se cuprinde in sum'a totala de 33,056 fl. 80 cr. v. a., care dupa proiectu se imparte asiá:

	fl. cr.
Oficiolatulu municipale administvativu si orfanale, adeca platile normate pentru functionari	25,000.—
Adause accessorie la plati	600.—
Simbriile regulate ale servitoriloru municipali	2450.—
Simbriile acessorie ale servitoriloru municipali	572.30
Spese de cancelaria, incalditu si luminatu	2636.50
Spese de drumu si diurne pentru functionarii din gremiu . :	500.—
Spese estraordinarie si neprevediute .	1098.—
Sum'a ca mai susu .	33,056.80

Acesta ar' fi budgetulu comitatului pe anulu 1878. Nu s'ar' parea mare, din contra prea micu, déca vomu lua in consideratiune numerósele lipse si cerintie municipali, pe care nu le vedemu figurandu in acestu conspectu. In totu casulu elu merita se fia luatu in cercetare exacta, mai alesu ca c a s s 'a comitatului este fórte seraca. — Pe a. 1877 spesele totali au fostu 46,572 fl.

Trecemu la proiectulu de budgetu alu c e t a t i i Brasiovului pe a. 1878, carele astadata se impartí la membrii representanti ai comunei multu mai tardiu decatu in alti ani, prin urmare nu póte dice nimeni, ca n'au avutu timpu de a'lu examina cu atatu mai virtosu, ca dela organisatiunea noua sfer'a de activitate a deregatoriloru comunali s'au schimbatu fórte intru atata, catu de ar' inviia patricianii cetatiei din timpulu „statuteloru“ si alu „Puncteloru regulative“ sasesci, ar' sta se se intórca érasi in mormentele loru. Atatu e de mare diferinti'a intre organisatiunea actuale si intre cea vechia, intre spiritulu predomnitoriu astadi intr'ensa si intre celu de odenióra.

V e n i t u r i l e ordinarie anuali ale cetatiei Brasiovului curgu din 27 parti séu isvóra, éra estraordinarie pe anulu venitoriu numai din unu locu. Sum'a totala a venituriloru este proiectata de catra magistratulu cetatiei cu 373,772 fl. 72 cr.

Celu mai mare venitu (brutto) 'lu are acestu municipiu-cetate din esploatarea paduriloru sale, adeca peste 100 de mii fl.; dupa aceea din accisa dela bere, spirtu si vinarsu 80,050 (!); dela accisa vinului 15,500; din arend'a curtiloru si locuriloru a l l o d i a l i situate pe la satele cate fusesera mai inainte supuse iobagesce cetatiei, numai 13,223; din regaliile moriloru 18,086; din casele cetatiei chirii 21,399; din chiriile ospelleloru si carciumeloru cetatiei 44,524; bonificare pentru cuartirele militarie dela erariu 11,208 fl. Restulu se implinesce din alte venituri mai mici pana la suma intréga. Observamu aci, ca venitulu cetatiei in anii mai de inainte se presentá multa mai micu, de es. pe a. 1870 numai cu 201,910 fl. 7 cr. v. a.; dér' pe atunci nu erá cumulate tóte veniturile intr'o singura cassa. De altmentrea se pare, ca unele ramuri ale economiei nóstre municipale inca au trecutu prin reforme essentiali asiá, ca de es. pe anulu acest'a 1877 venitulu fusese urcatu la 321,928 fl. $34\frac{1}{2}$ cr. v. a.; dela care suma in proiectulu nou pe anulu 1878 s'a si inaltiatu la 373,772 fl. 72 cr. Interessantu progressu!

Déra spesele cetatiei? Acele sunt asia de mari, in catu se inghite venitulu intregu pana la unu prisosu ce nu merita nici a fi memoratu, adeca de 69 fl. 64 cr. Aci érasi merita cá se ié ori-cine budgetele aniloru trecuti la mana, si se traga tabelle comparative. Noi nu avemu aici spatiu mai multu, decatu cá se reproducemu si cifrele principali ale speseloru, pentru cá se se védia, unde ese partea cea mai mare a venituriloru.

Plati anuali si cuartire pentru functionarii magistratului 16,725 fl. v. a.; platile anuali si cuartire ale functionariloru dela tribunalulu (comissiunea orfaniloru) 3750 fl.; plati si cuartire pentru functionarii si servitorii politiei (capitania) 25,940 fl.; plati etc. pentru oficialii dela perceptoratulu comunei (städt. Steueramt) 4900 fl.; plat'a unui fiscalu (advocatu) 1700 fl.; contabilii si cassarii cetatiei 3480 fl.; personalu sanitariu (medicu etc.) 2400 fl.; economii cetatiei 4788 fl.; personalulu silvicultoriloru 20,578 fl.; personalulu capellei de musica 5375 fl.; simbriile se vitoriloru 5560 fl.; alte remuneratiuni 1695 fl. 94 cr.; costumu pentru servitori 2507 fl. 65 cr.; pensiuni 8952 fl. 16 cr.; pensiuni séu plati de gratia (mila) 3312 fl. 50 cr.; recuisite de cancelaria, viatice, diurne, timbruri la 6800 fl.; reparaturile multoru obiecte 12,000 fl.; contributiuni la statu, aequivalente, contr. comunali etc. la 42,000 fl.; acsise la statu pe vinu 15,500 fl.; luminarea cetatiei 8000 fl.; curatirea ei 4650 fl.; reparaturile pavagiului 4500 fl.; reparaturile sioseleloru 6000 fl.; canale si fontani 3295 fl.; spesele esploatarei paduriloru 46,702 fl.; lemne date gratisu preste anu 20,877 fl. 63 cr. *) Pentru scopuri humanitarie sunt prevediute si pe anulu viitoriu sume frumosiele, precumu: Subventiuni la scólele confessionali diverse 17,034 fl. 56 cr.; biserici 2386 fl.; ajutoriu caseloru de saraci 3000 fl.; orfaniloru 1100 fl.; ologiloru si nepotintiosi 6848 fl.; subventiune anuala la spitalulu cetatiei 3150 fl.; pompieriloru 1695 fl. etc.: pavagiu nou in doue strade principali 14,000 fl.; regularile in Brasiovu-vechiu 14,360 fl.; drumu prin munte la asia numit'a Poiana 2000 fl.; spargerea muriloru cetatiei in strad'a funariloru spre a deschide drumu 1000 fl.; luarea planului cetatiei 1000. fl. Mai sunt si alte spese considerabili destule, necessarie, si totusi sterpe, de care inse nu poti scapá. Mari spese pentru locuinti'a unui numeraru de 28 mii suflete cu classea servitoriloru, cu straini cu totu; si totusi acestei cetati ii mai lipsescu inca fórte multe reforme salutarie; de es. politia multu mai energiósa, curatia neasemenatu mai mare, pavagiu deresu in modu radicalu, rusinatóri'a classe de cersitori parte mare straini, exilata din ochii lumei; scólele subventionate celu puçinu cu 4000 fl. mai multu pentru diverse confessiuni etc.

*) Acésta cifra nu o pricepemu de locu; ea in a. trecutu fusese votata numai cu 800 fl. Diferenti'a este enorma; déra trebue se fia vreo causa.

Dév'a, 5 Novembre st. n.

(Continuarea si finea processului F. H. Longinu.)

A n e s u l u d e s u b 1/. Nr. 120 - 1870.

Dela primari'a cetatii Aradu. (A t e s t a t u o f i c i o s u.) Din partea primariei cetatii Aradu se atestéza oficiosu, ca Franciscu Hoszu Longinu dela 18 Decembre 1873 pana la 11 Iulie 1876 a fostu aplicatu in cancelari'a dlui advocatu Mircea Basiliu Stanescu, in calitate de candidatu de advocatu si cá vice-redactoru la diuariulu umoristicu „Gur'a satului“; sub care restempu a fostu condamnatu, prin juriulu de aici la inchisóre de o luna pentru delictu de pressa si ca pedeps'a sa a suferit'o in arestulu dela Vatiu. Altmintrea politianesce nu a fostu pedepsitu, desi elu erá cunoscutu pe aici cá inimicu alu maghiariloru (magyar g y ü l ö l ö) si in multe ronduri s'a esprimatu cu dispretiu despre natiunea maghiara; dér' si afora de aceea erá cunoscutu cá romanu fanaticu (mint r a j o n g ó r o m á n egyén volt ösmeretes). — Acestu atestatu oficiosu se estradà l a c e r e r e a p r o c u r o r u l u i r e g. u n g. d i n D e v 'a cu datulu 10 Ian. 1877. — Aradu, 19 Ian. 1877. I u l i u S a l a c z m. p., primariu.

A n e s u l u d e s u b 2/. Nr. 563—1877.

(A t e s t a t u o f i c i o s u.) La cererea procurorului reg. ung. din Dev'a, cu datulu 10 Ian. 1877, Nr. 5100/pr. adressata biuroului meu, venu a atestá oficiosu, ca Franciscu Longinu recte Hoszu, nascutu la Dev'a in municipiulu Uniadórei, din lun'a lui Iuliu 1876 prívatu, dupacumu afirma, juristu absolvatu, fora nici o ocupatiune *) si locuitoriu (mint maganzó minden foglalkozás nélkül tartozkodó, állitolag jogvégzet) in Dev'a, preste totu este cunoscutu cá unu inimicu alu maghiariloru si cá unu teneru romanu fanaticu, plinu de idei adeveratu daco-romanesci (egyáltalában mint magyar gyülölö és valoságos dako-román eszmékkel saturalt román fiatal ember ösmeretes).

Datu in Dev'a la 23 Ianuariu 1877. — S z e r e d a i I g n á c z, vice-prefectu.

X. Cu tóte aceste tribunalulu reg. a primitu propunerea referentului Mihaiu Kenderesi si m'a incunosciintiatu despre ast'a cu decisulu de sub Nr. 2512 crim. 1876 adusu in siedinti'a tribunalului cá foru criminale dela 14 Febr. 1877, — adeca in sensulu propunerei ce se vede in rubric'a de sub VIII.

XI. Contr'a acestui decisu procurorulu Horváth Simon a insinuatu appellu motivatu in scrisu.

XII. In urm'a acestei appellatiuni tabl'a reg. din Tergulu-Muresiului a adusu urmatoriulu **decisu**:

„Nr. 1355/III. 1877. In numele Majestatii Sale a regelui tabl'a reg. din Tergulu-Muresiului in procesulu crim. intentatu contr'a lui Franciscu Hosu Longinu pentru delictu de agitatiune s. c. l. a adusu urmatóri'a decisiune: Decisiunea de sistare a tribunalului reg. din Dev'a de sub Nr. 2512/crim. 1876 din motivele aduse de acelasi tribunalu se accepta cu atata mai vertosu, cu catu ca afirmativ'a dechiaratiune a acusatului, — dupa martorulu Megyesi Gábor, adressata lui Varadi Antal: „lasa, ca déca voru invinge serbii, eu inca voiu spendiurá vreo cativa unguri“, — presupunendu, ca acusatulu s'ar' fi esprimatu astfeliu si ca acést'a s'ar' fi doveditu formalminte si legalminte, — mai departe presupunendu, ca acea dechiaratiune nu s'a facutu intre pocale si intr'o societate de glumitori, ci intr'unu cercu seriosu si cu cea mai seriósa intentiune si mai abstragundu si dela aceea, ca s'a disu chiaru unui unguru totusi acea dechiaratiune, — nu se póte luá decatu de o frasa góla, nici decumu inse de o dechiaratiune, prin care s'ar' poté statorí delictulu de agitatiune specificatu in § 278 p. d), séu mai correctu in § 302 cod. pen. — Spre a se poté constatá delictu de agitatiune conformu §-lui citatu se recere, cá inculpatulu s e i n d e m n e si s e s e d u c a pe altii la d u s m a n i a i n c o n t r 'a d i v e r s e l o r u n a n i u n a l i t a t i, i n c o n t r 'a s o c i e t a t i l o r u r e l i g i o n a r i e, s é u a a l t o r u c l a s e a l e s o c i e t a t i i c i v i l e, s é u i n c o n t r 'a c o r p o r a t i u n i l o r u r e c u n o s c u t e d e l e g e, s é u p e s t e t o t u a p r o v o c á s i i n d e m n á l a p a r t i d e d e i n i m i c i t i a p e l o c u i t o r i i s t a t u l u i p e u n i i i n c o n t r a a l t o r 'a. Declaratiunea de mai susu inse nu contiene nici un'a din recerintiele §-lui 302 cod. civ., ceea ce se póte constatá si prin asemenarea tecstului romanescu si a celui ungurescu a mentionatului §. — Este mai curiósa inse acea impregiurare, ca acel'a, despre care se dice, ca lui i s'a adressatu acea declaratiune, adeca Váradi Antal, nu scie nemicu de o asemene declaratiune. Façia cu acésta stare a lucrului, tribunalulu reg. din Dev'a a procesu de totu correctu (tökéletesen helyesen járt el), candu pe bas'a § 197 p. 1. din proc. crim. a sistatu contr'a lui Franciscu Hoszu Longinu atatu cercetarea speciala, relativu la ambele acuse, neintemeiate, catu si relativu la pretinsulu delictu de agitatiune sustienutu (fontartatai szándékalt) din partea procurorului.

Din siedinti'a tablei reg. ung. de Tergulu-Muresiului, tienuta la 21 Aprilie 1877. K a b o s L á s z l ó m. p.; D o z s a M i k l o s m. p.“

Nr. 1111/crim. 1877. Se aduce la cunoscinti'a lui Franciscu Hoszu Longinu in Dev'a. Din siedinti'a tribunalului reg. de Dev'a, la 16 Maiu 1877. A p a t i m. p.

Actele se potu dá la dispositiune. S o l y o m m. p.

Pana aci actele oficióse.

Asi mai poté insemná multe si interessante scene din acestu procesu, asia de es. despre intrigile in urma caror'a s'a inscenatu acestu procesu regretabilu, — despre comic'a efectuire a cercetarii de casa si de persóna, curiósele proceduri cu ocasiunea ascultarii mele si a martoriloru, — opintirile unoru speculanti politici de a face capitalu din acestu procesu si diversele opiniuni despre intregu acestu procesu s. c. l.

Tóte aceste inse le retacu astadata si voiu mai lasá in pace pe acei „mari patrioti“, cari pe

*) Asiadér' vagabundu?! Red.

astu-feliu de cali si cu asemene midiulóce voru se tréca in ochii lumei, cá singuri ómeni de omenia, si me voiu margini a ve spune pe scurtu, ca ce au fostu acele 20 bucati de scripte aflate si luate dela mine? Nimicu alt'a decatu: nesce articuli inceputi, dér' nefiniti, despre luptele si suferintiele politice a romaniloru din mun. Aradu si Uniadór'a, meniti pentru acestu pretiuitu diuariu; cativa articuli asemene nefiniti, pentru „Gur'a Satului"; cateva notitie despre decursulu congregatiunei. Uniadór'a dela 27 Sept. 1876 st. n. cu propunerile in copia a dloru Dr. Iosifu Hodosiu, S. Borlea si Dr. A. Tincu, érasi menite pentru publicitate; apoi o telegrama de dlu G. Manu, in caus'a de administratiune; o lista de convocare si contribuire pentru reinvierea casinei romane din Dev'a, — unde erá subscrisu si dlu procuroru reg. Horváh Simon, si in fine cateva poesii descrise ale dlui V. Alesandri si A. Petőfi.

Ale acestui din urma, sunt scóse din diuariulu maghiaru „Othon" din a. 1874. — Ele sunt poesiele revolutiunarie ale lui Petőfi, cele din anii 1848, scrise contra dinastiei si a tronului s. c. l. si le-amu descrisu numai cá se am la mana unu viu documentu, cumu sciu unii multiumi si recunósce chiaru adi nenumeratele bunatati nemeritate, si dreptu documentu despre intielesulu adeveratu alu libertatii de pressa la noi.

Judece deci publiculu celu impartialu.

Primiti s. c. l.

Franciscu Hosu Longinu
candidatu de advocatu.

Beclénu, la 12 Novembre n. 1877.

Multu Onorate Domnule Redactoru!

Cá unu nou documentu despre simtiulu de dreptate si ecuitate alu fratiloru maghiari, am onóre a ve avisá, cumca cu ocasiunea alegeriloru membriloru in comitetulu comitatensu a Solnocu-Dobocei in diu'a de eri in cerculu politicu alu Beclénului, in care maioritatea precumpanitóre o forméza poporatiunea romana — nu s'a alesu nici macaru unu romanu.

Din partea romaniloru inca, ce e dreptu, a lipsitu ori-ce conducere.

Petru Muresianu Sireganulu.

Din Maramuresiu, 26 Oct. st. v.

Onorabile dle Redactoru! Traimu dile rele, incatu mai reu nu potemu se ajungemu. Reulu póte se mai dureze pentru pecatele nóstre, dér' in mai reu nu póte a se preface. . . . Traimu suferindu reulu, injuriele si atentatele, cá cei iubitori de pace, in sperantia, ca voru veni si dile bune. Dér' batjocurele si atentatele directe in contra nóstra numai ne destépta si ne pune la vigilare. Se faca orice voru face cei ce ar' voi reulu nostru, noi totu vomu trai cá romani, ca-ci romanulu are viétia, are siepte vieti. Poporulu romanu la noi cá ori-si-unde in Romanime 'si iubesce natiunea, 'si iubesce limb'a si religiunea, séu — cá se me esprimu in limbagiulu poporului — 'si iubesce legea s'a cea romanésca. Nu mai puçinu ne iubimu patri'a; nici chiaru contrarii nostrii seculari nu potu se ne impute aici nimicu. Asia este! Contrarii nostri nu ne potu acusá cu alta, decatu ca ne numimu romani, ca ne iubimu patri'a cá romanii si nu cá renegatii, cá trentorii si cá jidanii. Contrarii nostri si agitatorii in contra liniscei din patria consulte istori'a si voru aflá, ca romanii Maramuresieni, cá toti romanii, s'au luptatu si au lucratu pentru binele patriei mai multu decatu contrarii loru, decatu „limbele smintite" (asiá numescu Maramuresienii pe renegati), de-o suta de ori mai multu, decatu acelu soiu de jidani, carii consuma cá locustele si sugu cá lipitorile. . . . Jidanii si acumu sunt usurari cá si mai de multu numai catu usur'a o inducu in obligatiune cá capitalu; si acumu folosescu mesurile cele vechi. . . . Si totusi jidanii sunt patrioti buni?!. . . éra inteligenti'a nóstra gresiesce greu si agitéza si atunci, candu dice pe romanesce: „Mei romane, nu lasá tóte geschäfturile la jidovi." — „Frate, nu pune cruce sub conditiunile ce 'ti le scrie sfernariulu in obligatiunea cei dai pentru imprumutu, ca acele conditiuni 'ti-voru ruiná cas'a si més'a." — Déca s'ar' adressá astfeliu catra poporu in termini unguresci séu jidovesci, nu i s'ar' luá in nume de reu; dér' se si vrea cumu ar' poté se faca acésta, candu poporulu nu intielege alta limba, decatu aceea ce ia remasu dela mosi stramosi?

Se trecu inse la intemplarile dilei. Catu de curendu voiu scrie despre unele cause scolare si despre nesce atentate ce s'au facutu asupra limbei nóstre in preparandi'a de statu din Sageti (Sziget), inse acumu, sperandu, ca se va aplaná lucrulu in catu se nu fimu siliti a scrie cu indignatiune si a crestá cu litere grave neindreptatirea si neloialitatea . . ., facemu numai atentu pe dlu inspectore scolariu, ca in protocolulu, ce s'a luatu de o commissiune constatatória din tramisi ai ministeriului de culte si instructiune si altii asupra causei nóstre atunci, candu s'a desfiintiatu preparandi'a romana din Sageti, pe ruinele careia s'a infiintiatu alt'a de statu, s'a fostu sustienutu catedr'a pentru limb'a romana si religiune. In biseric'a nóstra nationala dupa dreptulu bisericescu si naturalu limb'a romana este limb'a bisericésca si in acea limba se propunu la noi tóte invetiaturile si doctrinele religióse si morali in biserica si scóla. Cumu cugeta dér' dumnealoru, ca voru poté propune in scólele romane acei invetiatori esiti din preparandi'a de statu unguréscа, cari nici religiunea nu o sciu in limb'a romana, éra gramatic'a nu o au invetiatu de locu? Se binevoiésca dér' a intielege dlu inspectoru scolariu, ca dispunerea, ce o a facutu din propri'a auctoritate, cumca religiunea se se propuna unguresce, éra limb'a romana se nu se propuna de locu, e cu totulu arbitraria si lovesce in drepturile cele mai sante ale bisericei si ale poporului.

Acumu ce ve mai comunicu o alta noutate mai buna. Din candu in candu se ivesce ici colo si cate o radia de lumina. In Soliscea superiora (Maramuresiu) poporulu bunu si ascultatoriu la provocarea venerab. preoti s'a reunitu pentru a se retiené dela beuturile spirituóse, s'au subscrisu si s'au supusu cu totii la pedépsa in bani (amenda) indata ce ar' calcá statutulu reuniunei loru. Ar' fi bine, déca pretotindenea s'ar' urmá esemplului m. o. dni preoti Ioanu Tomsiaga si Michailu Popu.

Maramuresianulu.

Bucuresci, in 14 Novembre st. n.

In fine: Patricii locuti sunt; ei au vorbitu astadata chiaru si respicatu cá se'i audia nu numai natiunea intréga, ci lumea tóta. Manifestulu clubului centru, séu déca voiti, alu conservatoriloru liberali din Romani'a, condusu de dn. Dr. in drepturi Vas. Boierescu, mare proprietariu si fostu ministru de esterne, 'lu veti vedea publicatu in diuariele de astadi si de eri. Rogu pe toti cei prea ingrigiati pentru ruptur'a dintre partitele nóstre, cá se'lu citésca nu numai cu atentiunea ce merita, ci totodata cetindu se reflecte la desbaterile cameroloru nóstre din Februariu si Martiu a. c., relative la situatiunea politica, in care fù impinsa patri'a nóstra prin forti'a evenimenteloru.

Sambata sér'a, in 29 Oct. st. v. se tienù abia o adunare numerósa a membriloru inscrisi la clubulu partitei din centru. „S'a vorbitu indelungu asupra cestiuniloru politice ale dilei si asupr'a atitudinei ce trebue tienuta in faç'a impregiurariloru actuali. Dupa mai multa discussiune si in urm'a diverseloru opiniuni, ce s'au emisu, potemu resumá essenti'a ideiloru etc." Adeca ce ne spune „Press'a" cu acestu preamblu alu seu? Nici mai multu nici mai puçinu, decatu, ca chiaru membrii acelei partite bine definite si óresicumu centralisate, care numera in sinulu seu multi barbati illustri si buni patrioti, au fostu de opiniuni fórte diferitórie si au concertatu indelungu, pana se ajunga a'si formulá punctele manifestului si alu programei loru. Acumu inse cestiune principala este aci, déca acelea puncte coprindu séu nu ceva ce ar' suná asiá de hostilu faç'a cu partit'a guvernamentala de astadi, precumu se pare acelora, cari se iau dupa baterea de alarmu a diuarieloru din opositiune

Ce dicu adeca conservatorii nostrii liberali? Voiu reproduce punctele din professiunea de astadi a credintiei loru politice, care suna asiá:

„1. In privinti'a independentiei politice a Romaniei, ea este dorinti'a si vointi'a nestramutata a natiunei intregi, si cu atata mai multu partitulu conservatoru si liberalu moderatu trebue se lupte pentru recunóscerea si intarirea ei etc.

„Despre Turci'a persistemu in aceeasi convictiune, ca ea este unu corpu putredu si molipsitoriu (ciumatu), si ca natiunea romana nu va mai voi nici-odata si cu nici-unu pretiu a'si legá sórtea si a'si compromite tóte interessele cu unu asemenea corpu."

„Catu despre Russi'a, persistemu érasi in aceleasi simtiemente de simpathia si de recunoscintia pentru totu binele ce ea a facutu Romaniei si pentru sprijinulu poternicu ce i'a datu si'i va dá pentru desvoltarea nationalitatii sale etc."

Rogu-ve, se póte óre, ca in vederea acestoru trei alinii din p. 1 se professedie dd. Cogalniceanu, Bratenu, Rosetti si toti membrii partitei numite in bajocura rosiie altu-ceva, decatu acesti dd. conservatori din centru. Ba dá: se póte, ca la aliniatulu alu treilea ar' fi mai adausu ori modificatu, punendu pondu mare nu atatu pe simpathii, care in politica ar' trebui se jóce oricandu numai rola secundaria, catu mai virtosu pe interesse, pe vointia si dorintia; éra in celelalte, care din noi nu va subscrie acésta professiune cu amendoue manile?

P. 2. „Natiunea legalu representata in camera si in senatu, a decisu si a votatu numai resbelulu defensivu etc." Aci centralistii inculpa pe guvernu, ca déca au cerutu necessitati imperióse, ca acésta actiune defensiva se se transfórme in ofensiva, pentruce guvernulu nu a chiamatu indata camerele, spre a le cere o asemenea autorisare, ci a violatu constitutiunea si cele mai elementari usuri parlamentarie, si a luatu asupra'si a decide singuru despre resbelu si a se constitui in dictatura absoluta si periculósa. Din acésta causa, adauga conservatorii, este datori'a fiacarui romanu se declare si se faca cunoscutu tierei si Europei, ca nu este nici o solidaritate intre natiune si guvernu, si ca tiér'a acésta fiindu libera, ea nu póte fi angagiata si prin urmare solidara, decatu pe caile legale, pe cale constitutionala etc."

In partea prima a acestui punctu conservatorii au tóta dreptatea pentru timpuri normali; eu inse me temu, ca intre impregiurari cu totulu estraordinarie precumu sunt acestea, dnii conservatori déca ar' fi fostu la guvernu ar' fi urmatu intocma cá guvernulu actuale. Intre dloru se afla multi istorici buni, sciu prin urmare prea bine, ce insémna a deschide usile dieului Ianus si ce greu este a le inchide si a bagá érasi sabi'a in téca, precumu si, ce insémna pentru generali si coloneli a 'si audi pe fia-care di strigate si critice de advocati si professori parlamentari, séu a avé in cóstele loru comissari cá cei trimisi odiniéra la armata de catra faimosulu conventu dela Parisu, spre a 'i dá in judecata si a 'i guillotiná; ori a asteptá pe fia-care di instructiuni dela cate unu Hofkriegsrath cá celu repausatu din Vien'a. Credu ca asia ceva nu ar' prea fi nici chiaru pe gustulu dlui generalu Florescu. Intr'aceea la distinctiunea unui resbelu defensivu de celu ofensivu ar' fi mai multe de disu, nu inse de catra noi, ci cu totulu de catra alti ómeni. A dou'a parte din p. 2 e formulata prea intieleptiesce, si mie 'mi vene cá si cumu asiu audi, de es. pe dn. Boierescu dicundu: Ati trecutu Dunarea fora a ne intrebá pe noi si póte fora voi'a nóstra. De veti esi bine, si cu gloria pentru patria, vomu ertá pecatulu vostru; éra de veti esi reu, se sciti ca ve damu victima intru tóta poterea cuventului, declarandu-ve de rebelli, de tradatori ai interesseloru patriei si natiunei; de aceea ne ferimu de ori-ce solidaritate cu voi, pentru cá la casu de nevoia mare se potemu esi noi cá necompromisi in faç'a Europei si se 'i dicemu: Acesti'a sunt vinovatii, infigeti-i pe cruce, éra patri'a o lasati natiunei romanesci, a carei proprietate este ea.

Pre catu cunoscu eu pe barbatii din guvernulu actualu, ei cugeta merenu si la casuri de supremu desastru, si sciu prea bine sórtea ce ajunsese pe Temistocle, pe Annibale, pe acelu Scipione care 'si aruncase documentele de justificarea propria in focu, pe Mariu etc. si in fine voru dice cu poetulu: Pro patria Codrus vitam cum sanguine fudit, si se voru duce acolo unde le va dictá salutea patriei, in exilu séu la mórte.

P. 3 „Ori-care ar' fi lucrarea nóstra pentru recunóscerea si consolidarea independintiei; ori-care ar' poté fi chiaru natur'a participarei nóstre la resbelulu actualu; este bine se se scia si se se cunósca firm'a vointia a romaniloru, ca ei nu intielegu nici voru intielege vreo-data a se departá séu a schimbá politic'a traditionala a tierei loru. Acésta politica traditionala, singura nationala, este aceea de a ne conservá individualitatea si nationalitatea nóstra, distinsa de a ori-caroru elemente vecine; de a nu ne absorbi in nici unu elementu; de a primi binele ori-dennde l'amu aflá, si de a fi cu ori-cine ni l'ar' dá; de a respectá otarele si interessele locale ale tuturoru veciniloru, si de a nu fi nici-odata o causa de disordine séu de ingrigire pentru alte staturi. Numai in acésta politica prudenta si de ecuilibru, practicata de secoli de parintii nostri, ni s'a potutu conservá caminulu si drepturile ce avemu astadi; numai prin asta politica ne potemu implini missiunea ce avemu pe Dunarea de josu si potemu corespunde la asteptarile ce Europ'a a pusu in noi la anulu 1856. Fiindu-ca acést'a este politic'a loru nationala, romanii voru si staruí, cá statulu loru neutru se fia garantatu de tóte poterile cele mari etc."

Aci conservatorii repetu ferbintea dorintia pentru independenti'a si neutralitatea statului romanescu. Nu este romanu pe lume, care se nu subscrie si acestu punctu de programa cu tóta placerea. Dér' conservatorii in ferbintea loru dorintia de a se ajunge acelu scopu sublime si santu, facu apellu cu mare aplombu la — politic'a traditionala. Fórte ne tememu, cá se nu o patia cu traditiunea pe terenulu nationale si politicu tocma cá theologii pe cathedrele si amvónele loru, de cateori se provóca la traditiuni; pentru-ca cei din partea opusa 'i strimtorédia intre usi, cá se le spuna, de care traditiune se tienu ei, din ce secolu si epoca, din dilele Apostoliloru, séu de mai inainte, ori de mai tardiu, dela Constantinu M. ori de inainte de elu, de doctrinele celoru trei santi ori de ale altora. Politica traditionala, singura nationala? Care este aceea? Rogamu pe dnii conservatori se se prepare cá de unu ocsamenu rigorosu cu respunsulu la intrebarea ce le va pune Europ'a asupr'a traditiuniloru

patriei nóstre, cá se nu apute a ni'lu dá diplomatii cu partile cele mai triste si mai funeste din tóte traditiunile nóstre, pe care chronicarii nostrii si Cantemiru le descriu cu atata dorere sufletésca. Avemu noi cu totulu alte argumente si temeiuri mai tari cá de bronzu spre a ne apará independinti'a nóstra, si o vomu apará pana la ultim'a picatura de sange, fora cá se damu ocasiune vrasmasiloru nascuti si imbetraniti in vrasmasi'a loru, a ne vorbi de traditiuni, cá de es. lasarea din posessiunea nóstra a malului stangu cu cetatile Adakale, Giurgiu, Brail'a, Galati, Ismailu, lasarea cetatiloru Chili'a, Akerman (Cetatea-alba), Bender, Hotinu, perderea dreptului de alegere la tronu inainte de fanarioti, perderea unei parti mari de hotara spre Transilvani'a si Banatu, necontenite invasiuni, cá se tacu de tóte desastrele cate ne au ajunsu dela fanarioti incóce pana in a. 1856 si care sunt prea cunoscute de toti. In locu de a ne provocá la traditiuni nedefinite, este neasemenatu mai folositoriu a ne provoca la drepturile niciodata prescriptibili si la braçiele nóstre. Asia, la braçie bine armate, la care se mai provócá pana in diu'a de astadi popórale cele mai civilisate, cá si cele mai barbare, in tocma cá in epocele cele mai selbatece. Pe catu timpu vediuramu cu ochii nostrii chiaru in acésta a dou'a jumetate din sec. alu 19-lea, ca staturile cele mai inaintate apellara si apelléza mereu totu numai la ultima ratio, la braçiu armatu, la sange si feru „Blut und Eisen", cumu a disu Bismarck inainte cu 15 ani si dice la tóte ocasiunile, cumu au si facutu in adeveru mai tóte popórale, — noue inca, déca nu ne va ajuta sangele si ferulu in acésta epoca de rapacitate, nu pricepemu cumu se ne mai ajute provocarile la traditiuni si protestele, ca voimu se fimu neutrali si nu genamu intru nimicu pe bunii nostrii vecini. Dér' déca ei voiescu cá se fia genati de noi si cauta ocasiunea cu falinariulu? —

— Vediu ca fói'a oficiósa „Politische Corespondenz" din Vien'a sta se planga de mil'a nóstra (??) spunendu lumei, ca russii ar' fi inceputu se despartia trupele nóstre si se le amestece printre cele russesci, de unde inchiaie, ca armat'a Romaniei nu mai operédia de sinesi, apoi adauge, ca din acésta causa s'ar' fi produsu ferbere a spiriteloru in capitala. Eu nu sciu si nu vreu se sciu, care este coprinsulu conventiunei militarie inchiaiéte in vér'a trecuta intre Maj. S'a imperatulu Russiei si In. S'a Domnulu romaniloru; ceea ce scimu cu totii este, ca in urmarea aceleia trecundu armat'a nóstra in Bulgari'a, s'a numitu armat'a cooperatória de vestu (apusu) asia, ca imperatulu Russiei mai puse si unu corpu russescu sub comand'a lui Carolu I. Unu corpu stà camu din 8 regimente. Cumu crede „P. Corr.". ca va operá unu comandante, fora cá se nu se amestece acelea regimente unele cu altele. In Crime'a s'au amestecatu francesi cu englesi, cu italiani si turci, in Itali'a la 1859 francesi si italiani s. a. Si apoi ce a urmatu de acolo? Nu cumva demnitatea trufasiei Britanie a suferitu cea mai mica scadere? Nu cumva Piemontulu s'a degradatu pe sine, ca si-a supusu cele 15 mii ale sale la comand'a suprema a lui Pelissier? Ar' vrea dloru cá se lipsésca unitatea de comanda, sufletulu datatoriu de viétia si salvatoru. Mie mi se pare cu totulu altu-ceva: in Vien'a incepù se traga ventulu din alta parte.

— „Magyar Polgár" din Clusiu reproducandu cateceva din corespondentiele mele, 'mi imputa ca de ce nu me subscriu. Spuneti me rogu la acei „bravi" din Clusiu, ca atunci candu se voru scrie cu numele si connumele loru intregu corespondentii diarieloru maghiare si nemtiesci din Austri'a, cati se afla in Romani'a si Bulgari'a, voiu incepe a me subscrie si eu la momentu, fora nici-o frica de asassinii Cocónei Orescu, ai ficei sale, ai lui Zahari'a si ai altoru. Atunci apoi ne vomu cunósce façia in façia.

Noutati diverse.

— (Din comitatulu Uniadórei) avemu o scire din 2/14 Nov., ce se pote numi caracteristica pentru impregiurarile nóstre provinciali. Acolo adeca tocma decursera alegerile representatiunei municipale (consiliu municipalu) pentru periodulu nou, inse cu cea mai mare rivalitate; ca-ci adeca in cercurile electorali in care au fostu alegatorii romani (nu poporulu, ci alegatorii) in minoritate, acolo maghiarii n'au alesu nici-unu romanu; déra tocma pentru aceea, ori-unde alegatorii romani erá in maioritate, nici ei n'au alesu nici-unu maghiaru si nici unu ciocoiu renegatu Asia déra s'au alesu totu numai romani in fostulu comitatu Zarandu, in fostulu Scaunu alu Orastiei in cercurile Dobrei, Iliei, in orasiele Hatiegu, Huniadór'a. Acuma e scurtulu periodu alu reclamatiuniloru, care se si facu cu mare diligentia ori-unde se pare ca s'a calcatu legea; se si spera ca se voru descoperi unele abusuri gróse. De altumentrea, si unde nu voru fi abusuri, institutiunea virilistiloru apasa greu asupr'a dreptului electorale alu romaniloru. Erá inse fórte necessariu, cá chiaru list'a virilistiloru se fia supusa la revisiunea cea mai rigorósa, si déca se afla in aceea individi cari n'au nici-decumu dreptulu se figuredie in acea lista, se se pretinda cu legea in mana stergerea loru din aceea.

— (Terminulu pentru alegerea de nou a unui deputatu la dieta in loculu lui dr. Tincu respinsu de catra dieta, ca-ci a respunsu romanesce, s'a defiptu in 1/13 Nov. pe 30 Nov. a. c.; adeca terminu fórte scurtu, in care alegatorii au se se reculéga si se caute bine ce au se faca, pentru cá nu cumva se fia pacaliti intr'unu modu séu altulu si se nu li se compromita reputatiunea de ómeni seriosi, nici omeni'a si demnitatea de caracteru, nici se 'i mustre mai tardiu consciinti'a.

— (Insulte neaudite asupr'a locuitoriloru din Nasaudu si scene gretióse.) Váradi Antal, cancelistu dela subprefectur'a din Nasaudu, scrie de dato 2 Nov. a. c. in „Magyar Polgár" Nr. 260, ca acolo s'ar' aflá unu birtu (carciuma) poreclita de casina, pe care o frecuentase si elu. In sér'a din 31 Octobre Váradi se luase cá si alte-dati, la dispute politice cu profesorii si cu alti barbati de litere, pe carii densulu ii insultà in „M. P." fora esceptiune, de nisce ómeni betivi si societatea loru de societate infama stigmatisata (bélyegző társaság), ciurda de vite, (csorda), vrasmasia natiunei maghiare. De aci incolo elu marturisesce, ca l'au luatu gur'a pe dinainte si a insultatu pe natiunea romanésca, cu care ocasiune romanii 'lu inferara de spionu si denuntiantu, pana ce apoi fù scosu din localu, éra intr'aceea professorulu Malaiu ar' fi chiamatu pe nisce studenti cá se 'lu bata, cari ar' fi si venitu si l'ar' fi lovitu cu pietrii, déra unu altu professoru l'ar' fi scapatu si condusu acasa, unde intr'aceea i s'au spartu ferestrile, éra pe nevasta-s'a cu o fetitia de 3 ani o ar' fi aflatu spaimantata si desperata; — a dou'a di érasi i s'ar' fi spartu ferestrile. — Se intielege de sine, ca noi asteptamu cu nerabdare informatiuni esacte si authentice dela Nasaudu asupr'a incidentului acestui'a, care nici-decumu nu ne póte lasá indiferenti. Intr'aceea ne folosimu si de acésta prea neplacuta ocasiune, cá se repetimu vechi'a nóstra rogare catra romani cá: se se ferésca de agenti provocatori, silindu-se a 'i cunósce de departe, precumu si se evite precatu se póte, nu numai disputele, déra chiaru si simplele conversatiuni politice cu ómeni fanatici si fatali. Noi romanii nu avemu nici o trebuintia de asemenea dispute séu conversatiuni politice cu fanaticii; vorbescu prea de ajunsu evenimentele maretie in loculu nostru, si vorbesce Europ'a. De voimu se cunóscemu si opiniunile ómeniloru fanatici, apoi aceia au destule diarie esite din creerii loru cei inferbentati: se le citésca pe acelea ori-cine are patientia, pentru cá se 'i cunósca perfectu; éra déca nu le cunósce limb'a, sunt alte diarie care le reproducu cu prisosintia. De altu-mentrea sunt si alte mii de ocasiuni de a 'i cunósce, fora a veni cu ei la conflicte in publicu..

Nr. 8179—1877. 1—3

Publicatiune.

In urm'a ordinatiunii din 20 l. tr. Nr. 42700 a inaltului ministeriu r. u. pentru apararea tierii in curendu se incepu pregatirile pentru presentarea recrutiloru din a. 1878 pentru comun'a orasiului Brasiovu.

La presentarea recrutiloru in a. 1878 sunt prin acést'a convocati feciorii apartienetori la Brasiovu ai clasei 1 de etate nascuti in anulu 1858, apoi acei feciori brasioveni ai clasei 2 si 3 de etate din anii 1857 si 1856, cari sunt inca obligati la presentare si nu au implinitu inca de totu obligamentulu militariu.

Dupa § 42 alu art. de lege XL din a. 1868 toti feciorii din cele trei clase de etate a aniloru 1858, 1857 si 1856, cari sunt obligati la presentare in a. 1878, sunt indatorati, a se insciintiá cá obligati la aparare prin graiu ori in scrisu, séu prin parintii, rudele ori tutorii loru pana la **25 Novembre 1877** la 6 óre dupa amédi la despartiamentulu pentru afacerile militaresci alu acestui magistratu in localitatea de asentare din fundulu curtii politiei.

Si cei indatorati la aparare, cari in a. 1777 au fostu in clasea 1 si 2 de etate din cause familiari pe lenga reclamatiune eliberati vremelnicesce de servitie militaresci efective, inca au a se insciintiá la loculu amintitu pana la terminulu defiptu.

Sub decursulu tempului defiptu si la loculu aretatu sunt de asemenea indatorati a se insciintiá in persóna luandusi cu sine documentele de acasa toti feciorii straini aflatori aici, cari in cele trei clase de etate a aniloru 1858, 1857 si 1856 sunt obligati la presentare pentru a. 1878.

Acést'a se aduce la cunoscintia pública cu acea observare ca dupa determinarile §-lui 42 alu art. de lege XL din a. 1868 cei-ce voru lucrá in contra acestoru ordinatiuni de insciintiare sub decursulu aretatu, firearu indigeni ori straini, se voru pedepsi cu o pedépsa in bani pana la 100 fl. v. a., ér' la casu de neavere cu arestu de 20 dile.

Brasiovu, 9 Novembre 1877.

Magistratulu cetatii.

Pretiurile piatiei

in 16 Novembre 1877.

	Hectolitre.	fl. cr.		Hectolitre.	fl. cr.
Graulu	fruntea	8.50	Mazerea		6.—
	midiulocu	8.—	Lintea		9.—
	de diosu	7.50	Fasolea		6.—
Mestecatu		7.—	Cartofi		1.40
Secara	frumósa	6.—	Sementia de inu		11.—
	de midiulocu	5.80		1 Chilo.	fl. cr.
Ordiulu	frumosu	5.—	Carne de vita		—.36
	de midiulocu	4.60	„ de rimatoriu		—.44
Ovesulu	frumosu	2.90	„ de berbece		—.20
	de midiulocu	2.80		100 Chilo.	fl. cr.
Porumbulu		5.—	Seu de vita prospetu		42.—
Meiu		5.50	„ „ „ topitu		—.—
Hrisca		—.—			

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 16 Novembre st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	63.10	Oblig. rurali ungare	78.70
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	66.60	„ „ Banat-Timis.	78.—
Losurile din 1860	112.30	„ „ transilvane	74.90
Actiunile bancei nation.	824.—	„ „ croato-slav.	85.—
„ instit. de creditu	200.90	Argintulu in marfuri	106.20
Londr'a, 3 luni	119.15	Galbini imperatesci	5.70
		Napoleond'ori	9.57½
		Marci 100 imp. germ.	58.95

Redactoru respundietoriu si editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.